Cena egzemplarza zł 5
[illegible] łącznie z całkowitym wynagrodzeniem sprzed[illegible]

Wydanie B.

Prenumerata poczt. zł 120
przez roznosiciela zł 130

ILUSTROWANY KURIER POLSKI

Rok IV | Cen[illegible] [illegible] [illegible]niczna IKP Bydgoszcz 33-41 i 33-42 Telefo[illegible] [illegible] korespondentów zamiejscowych 36-00 Sekretariat redakcji przyjmuje od godz. 10—12 | Niedziela, dnia 5 września 1948 r. | Konto PKO „Zryw" nr VI-135, PKO IKP nr VI-140 Konto bież. Bank Gospodarstwa Spółdzielczego Bydgoszcz konto nr 8086 | Nr 243

Zaprzestanie walk w Jerozolimie

AMMAN obsł. wł.). Przywódcy żydowscy i arabscy postanowili zaprzestać działań zaczepnych w Jerozolimie.

W Jerozolimie spotkali się przedstawiciele ONZ celem ustalenia, wspólnie z przedstawicielami Żydów i Arabów, szczegółów zawieszenia broni w Jerozolimie i demilitaryzacji obszaru, na którym się znajduje ośrodek Czerwonego Krzyża.

Panika wśród czarnogiełdziarzy

BERLIN (obsł. wł.). Gubernatorzy wojskowi 4 mocarstw kontynuowali wczoraj w Berlinie swe narady nad wprowadzeniem jednolitej waluty w Berlinie. Przed południem odbyło się posiedzenie rzeczoznawców wszystkich 4 mocarstw. „Taegliche Rundschau", wychodząca w Berlinie, ocenia widoki tych narad optymistycznie. Pismo stwierdza, że wobec widoków na rychłe uregulowanie spraw walutowych, spekulantów ogarnęła panika, ponieważ ustabilizowanie tych spraw położy kres ich zyskom.

Rada miejska Berlina nie zebrała się dotychczas na posiedzenie od czasu demonstracji urządzonych przez zwolenników partii SED.

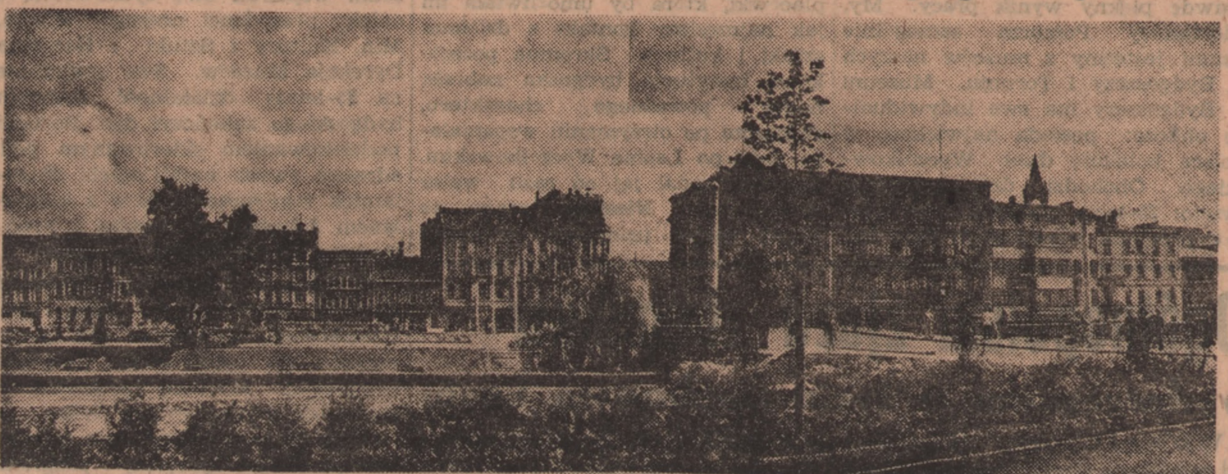
„Dni Torunia" 1948 r.

Co roku Toruń przypomina się Polsce z okazji swoich „dni" (4—12 września). W r. 1948 miasto Kopernika będzie terenem szeregu ogólnopolskich zjazdów. Liczne wystawy zilustrują osiągnięcia gospodarcze w zakresie „przemysłu" kwiatowego o nastawieniu wybitnie eksportowym, ogrodnictwa i szybko odradzającego się pszczelarstwa. Sztukę użytkową reprezentuje Spółdzielnia „Rzut", której kiermasz ma koloryt regionalny i budzi zainteresowanie w płaszczyźnie ogólnopolskiej. Program „dni" jest zmontowany starannie, bogaty w szereg pełnowartościowych imprez i widowisk, ukoronowany występami H. Sztompki i Ewy Bandrowskiej-Turskiej. Toruń jest nastawiony na przyjęcie dużej ilości turystów i zaprasza ich serdecznie do królestwa pierników i róż.

Zdjęcie nasze przedstawia pomnik Mikołaja Kopernika w nowym ujęciu artysty-fotografa A. Czarneckiego. (kz)

Wszechpolski Zjazd Muzeologów w Bydgoszczy

Bydgoszcz gościła wczoraj Wszechpolski Zjazd Muzeologów, w którym udział wzięło przeszło 100 najwybitniejszych przedstawicieli muzealnictwa. M. in. uczestnicy Zjazdu obecni byli na uroczystościach związanych z 25-leciem Muzeum Miejskiego w Bydgoszczy, w czasie których odbyło się przekazanie Muzeum aktu darowizny kolekcji dzieł wybitnego malarza śp. Leona Wyczółkowskiego. *(Patrz str. 2).* *— Dziś uczestnicy Zjazdu wyjeżdżają na dalsze obrady do Torunia, a następnie do Fromborka, gdzie nastąpi otwarcie Muzeum im. Mikołaja Kopernika. — Dodać należy, że Bydgoszcz już raz gościła przedstawicieli Zjazdu Muzeologów i to w roku 1935. Na zdjęciu fragment miasta z widokiem na most i Plac Daszyńskiego.* (Foto: Piotr Wieszniewski).

ZGON dr. Edwarda BENESZA

PRAGA (obsł. wł.). Agencja CKT donosi, że wczoraj wieczorem zmarł dr Edward Benesz, b. prezydent Czechosłowacji, wybitny mąż stanu.

Schuman nie może znaleźć kandydatów na ministrów i rezygnuje z teki premiera

Ruch strajkowy we FRANCJI rozszerza się tymczasem coraz bardziej

PARYŻ (obsł. wł.) Nowy premier francuski Schuman kontynuuje swe próby utworzenia rządu. Po odmowie swej grupy parlamentarnej 95 głosami przeciwko 5 postanowili nie brać udziału w rządzie Schumana, udała się delegacja z ramienia grupy parlamentarnej Schumana, tj. postępowych katolików, do przywódców socjalistycznych, aby ich skłonić do współpracy z Schumanem, lecz bez skutku. Socjaliści nie będą występowali przeciwko Schumanowi, jak twierdzi się w kołach poinformowanych, lecz nie chcą brać na siebie odpowiedzialności za politykę Schumana, która nie odbiega wiele od programu Reynauda.

PARYŻ (obsł. wł.) Schuman zawiadomił w piątek po południu prezyd. Auriola, że nie udało mu się utworzyć rządu, wobec czego rezygnuje on ze stanowiska premiera. Prez. Auriol rezygnację tę przyjął i podjął na nowo rozmowy z przywódcami francuskich partii politycznych.

Wczoraj zaproponował Schuman tekę ministra spraw wewnętrznych reprezentantowi demokratycznego i socjalistycznego ruchu oporu, Miteyrandowi, ugrupowanie to zaleciło jednak Miteyrandowi nie przyjmować tej funkcji, wobec czego premier Schuman przerwał z przedstawicielami ruchu oporu prowadzone pertraktacje, aby, jak się wyraził, dać tej grupie czas do ponownej rewizji zajętego stanowiska.

W międzyczasie ruch strajkowy rozszerza się w dalszym ciągu i obejmuje coraz liczniejsze warstwy robotnicze. Według ostatnich doniesień, liczba strajkujących ma już wynosić 200 tysięcy. Największe napięcie strajkowe daje się zauważyć w północnej Francji, w Roubaix, gdzie strajkuje 40 tys. robotników, poza tym w Marsylii i Lionie, a w Dijon rozpoczął się strajk kolejarzy, tak że pociągi dalekobieżne muszą mijać Dijon w dalekim okręgu.

Skorzenny w USA

NOWY JORK (PR). Znany SS-man Skorzenny, który w czasie wojny uzyskał rozgłos przez oswobodzenie Mussoliniego z rąk Amerykanów, znajduje się obecnie w Stanach Zjednoczonych Ameryki i pracuje jako konstruktor. [illegible]

Nie ma zgody wśród państw marshallowskich

PARYŻ (obsł. wł.). Rada europejskiej współpracy gospodarczej, której zadaniem jest rozdzielić dostawy w ramach planu Marshalla między kraje uczestniczące w pomocy amerykańskiej, nie mogła dojść do uzgodnienia wysuniętych propozycji i odroczyła swe dalsze obrady.

Delegacja Stronnictwa Pracy u ministra Kaczorowskiego

Możliwość dalszych ulg w płaceniu nowych czynszów za lokale

WARSZAWA (tel. wł.). Przedstawiciele władz naczelnych Stronnictwa Pracy w osobach wiceprez. Zarządu Głównego dr Feliksa Widy-Wirskiego, sekr. Mikołaja Żaka i reprezentanta rzemiosła Stronnictwa Pracy Tomasza Lisowskiego, przewodniczącego Cechu Garbarzy i Rymarzy — przyjęci zostali w dn. 3 września br. o godz. 11 — przez min. inż. Kaczorowskiego i wicemin. inż. Romana Piotrowskiego w Min. Odbudowy. Wyżej wymienieni przedstawili Ministrowi Odbudowy wszystkie trudności, które w związku z dekretem o czynszach mieszkaniowych obciążają siłę produkcyjną gospodarki drobnotowarowej, rzemieślników, detalistów i wolnych zawodów oraz szczególnie trudną sytuację pod tym względem na Ziemiach Odzyskanych i w mniejszych miastach polskich. Przedstawiciele Stronnictwa Pracy wyrazili pogląd, że uważają za konieczne uregulowanie stosunków, jakie wytworzyły się na odcinku mieszkaniowym, nie mniej jednak kryteria obciążeń zdaniem przedst. Stronnictwa Pracy winny ulec dalszemu przemyśleniu.

Min. Kaczorowski w trakcie konferencji stwierdził, że podwyżka czynszów jest podyktowana jedynie i tylko troską o stan nieruchomości oraz, że sumy, które uzyska się na ten cel drogą wprowadzenia w życie dekretu, są jeszcze ciągle niewystarczające. Tym niemniej min. Kaczorowski, zgodnie z poglądem przedstawicieli Stronnictwa Pracy uważa, iż rozporządzenie wykonawcze winno chronić standart mieszkaniowy na Ziemiach Odzyskanych, że winno zróżnicować wysokość czynszów na korzyść mniejszych miast Polski ze specjalnym uwzględnieniem gospodarczej sytuacji rzemiosła.

Na zakończenie min. Kaczorowski uznał za pożądane dalsze kontakty dla zebrania materiałów, któreby całkowicie naświetliły powyższy problem.

Bevin precyzuje stanowisko Anglii wobec zagadnienia palestyńskiego

LONDYN (PR). Wobec nieco odprężonej sytuacji politycznej, min. Bevin korzysta z kilkudniowego urlopu, utrzymując jednakże stały kontakt z Foreign Office. Onegdaj przyjął min. Bevin amerykańskiego ambasadora w Londynie Douglasa, który zażądał od niego określenia stanowiska W. Brytanii wobec państwa Izrael. Ambasador Douglas uzasadniał to żądanie koniecznością jednolitego wystąpienia Ameryki i W. Brytanii na zbliżającej się sesji Ogólnego Zgromadzenia ONZ. W odpowiedzi sformułował Bevin warunki W. Brytanii w sposób następujący: Terytorium państwa Izrael powinno być zmniejszone, tak, aby dalsza imigracja Żydów stała się niemożliwą; Haifa powinna być portem wolnym, przy czym W. Brytania otrzymałaby przywileje; Jerozolima powinna być oddana pod suwerenność Transjordanii, przy czym ochronę nad miejscami świętymi objęłaby komisja międzynarodowa przy udziale Watykanu. Szczegóły dotyczące przyszłych granic Izraela i statutu dla Jerozolimy zamierza rząd brytyjski jeszcze rozważyć.

Odmowa dr. Malana

LONDYN (PAP). Premier Unii Południowo-Afrykańskiej Malan odmówił wzięcia udziału w konferencji premierów dominiów, jaka odbyć się ma w Londynie w październiku br. W Londynie odmowa dr Malana komentowana jest jako dalszy dowód dążenia Unii Południowo-Afrykańskiej do wystąpienia z Brytyjskiej Wspólnoty Narodów.

Zjazd muzeologów i historyków sztuki

Uroczystość 25-lecia Muzeum Miejskiego w Bydgoszczy

Ogólnopolski Zjazd Związku Muzeologów i Historyków Sztuki odbyty w dniu 3 września br. w Bydgoszczy rozpoczął się nabożeństwem w zabytkowym kościele Klarysek. Po nabożeństwie uczestnicy zjazdu oraz zaproszeni goście udali się na salę Miejskiej Rady Narodowej w ratuszu, aby odbyć swe pierwsze posiedzenie plenarne. Przybyłych gości i uczestników zjazdu powitał prezydent miasta Bydgoszczy, Twardzicki. W powitaniu swym dał prezydent miasta wyraz swej radości, iż stolica Pomorza gościć może tak liczne grono wybitnych naukowców przybyłych ze wszystkich stron Polski na swój zjazd. Obrady otworzył prof. dr Feliks Kopera — dyrektor Muzeum Narodowego w Krakowie. Po przyjęciu sprawozdań rocznych zarządu, zebrani wysłuchali referatu prof. Gąsiorowskiego z Krakowa omawiającego zagadnienia opieki nad zabytkami w oświetleniu tych problemów na zjeździe UNESCO. Z kolei uczestnicy zjazdu oraz zaproszeni goście udali się do Muzeum Miejskiego, aby wziąć udział w uroczystości jubileuszowej 25-lecia Muzeum Miejskiego. Uroczystość miała miejsce w sali, na której ścianach zawisły przepiękne dzieła Leona Wyczółkowskiego, ofiarowane Muzeum Miejskiemu przez inż. Kazimierza Szulisławskiego. W imieniu wojewody pomorskiego zainaugurował piękną i wzruszającą uroczystość wicewojewoda mgr Henryk Trzebiński, prezes Wojew. Rady Sztuki i Kultury Artystycznej. W przemówieniu swym podkreślił mówca wkład Pomorza w odbudowę kultury polskiej na tych ziemiach, głęboki stosunek społeczeństwa pomorskiego do przejawów sztuki i dążenie do pełnego wiązania wysiłku kulturalnego Ziemi Pomorskiej z ogólnopolskim dorobkiem kulturalnym. Pięknym przykładem wiązanie twórczości polskiej z Ziemią Pomorską był czyn Leona Wyczółkowskiego, którego twórczości Muzeum Miejskie w Bydgoszczy szczególnie wiele zawdzięcza.

— Dobrze się stało — mówił wicewojewoda Trzebiński — że zjazd muzeologów i ten, który nastąpi zaraz po nim — zjazd historyków sztuki i kultury, odbywają się teraz, niemal tuż po zakończeniu wrocławskiego Kongresu Intelektualistów, kiedy to uwaga całego społeczeństwa została niejako specjalnie wyczulona na sprawy kultury. Teraz oto dołączają swój głos i muzeolodzy. Bardzo poważne są ich osiągnięcia, mimo, że stosunkowo tak mało się o nich wie. Otwarcie w ciągu bieżącego roku aż pięciu muzeów: szczecińskiego, gdańskiego, łódzkiego i 2 wrocławskich, to naprawdę piękny wynik pracy. My, mieszkańcy Pomorza szczególnie dumni jesteśmy z muzeów naszych w Bydgoszczy i Toruniu. Muzeum w Bydgoszczy ma swe indywidualne oblicze: posiada największą w Polsce kolekcję dzieł Wyczółkowskiego. Obchodzi dziś podwójne święto: 25-lecia istnienia i uroczystość przejęcia wspaniałego daru inż. Kazimierza Szulisławskiego, który swój zbiór liczący ponad sto dzieł ofiarował miastu Bydgoszczy.

Po przemówieniu wojewody Trzebińskiego głos zabrał dyrektor Muzeum Miejskiego w Bydgoszczy Kazimierz Borucki. Mówca dał pogląd na historię powstania i istnienia bydgoskiej placówki muzealnej. U jej narodzin stała serdeczna potrzeba mieszkańców Bydgoszczy stworzenia placówki, która by umożliwiała im jak najczęstszy kontakt z dziełami sztuki i kultury. Skromna początkowo instytucja bydgoska nabrała nader poważnego charakteru, zwłaszcza po otrzymaniu wspaniałego daru po Leonie Wyczółkowskim. Dar ten nadał jej od razu walor ogólnopolski. Niestety, cenne te zbiory bardzo ucierpiały w czasie okupacji, gdyż poważna ich część uległa, niestety, zniszczeniu. Lukę tę, tak bolesną, wypełnia dziś w znacznej części piękny dar inż. Szulisławskiego, który tym samym wpisuje się do złotej księgi największych przyjaciół muzeum bydgoskiego. Do listy tych przyjaciół dołączyć jeszcze trzeba m. in. nazwisko ks. Jana Kleina, pierwszego dyrektora i twórcy bydgoskiej instytucji muzealnej. Po ks. Kleinie kierował muzeum bydgoskim znakomity uczony dr Tadeusz Dobrowolski, późniejszy dyrektor muzeum w Katowicach. Jego następcą w Bydgoszczy był dr Edward Łepkowski. Działalność kierowników muzeum wspierali swą życzliwością i opieką prezydenci naszego miasta, Min. Kultury i Sztuki i Naczelna Dyrekcja Muzeów. Swe spojrzenie na 25-letnią działalność muzeum bydgoskiego zakończył dyr. Borucki podziękowaniem skierowanym pod adresem swych najbliższych, długoletnich współpracowników z kasztelanem Jakubem Nowickim i Franciszkiem Frelikowskim na czele.

W imieniu Naczelnej Dyrekcji Muzeów przemówił z kolei dyr. Kierzkowski, wyrażając swe pełne uznanie dla działalności placówki bydgoskiej. Muzeum bydgoskie — stwierdził mówca — nie tylko, że rozwija się samorzutnie, ale wypracowuje sobie specjalny program. Wielką zwłaszcza zasługą kierowników muzeum bydgoskiego jest zgromadzenie dużego zbioru prac Maksymiliana Antoniego Piotrowskiego, urodzonego w Bydgoszczy, a popularnego ongi w całej Polsce autora „Śmierci Wandy". Obok kolekcji dzieł Piotrowskiego walor instytucji bydgoskiej podniosły niezwykle zapisy Franciszki Wyczółkowskiej i prof. Konstantego Laszczki. Przejmowany dziś przez Muzeum Miejskie dar. inż. Szulisławskiego jest jeszcze jednym z dowodów na to, że specjalnie przychylna musiała być atmosfera instytucji muzealnej stolicy Pomorza, jeśli tylu i tak poważnych zjednywała sobie ofiarodawców i przyjaciół.

Po dalszych przemówieniach prof. dr Feliksa Kopery i konserwatora wojewódzkiego prof. Remera nastąpił akt przekazania zbiorów inż. Kazimierza Szulisławskiego na ręce prezydenta miasta Bydgoszczy Twardzickiego. Krótkie przemówienie ofiarodawcy nagrodzone zostało niemilknącymi oklaskami zebranych, którzy w ten sposób wyrazić pragnęli swe uznanie dla tak wyjątkowego czynu obywatelskiego. Prezydent miasta złożył w serdecznych słowach podziękowanie inż. Szulisławskiemu i jego małżonce za ich ofiarność, zapewniając, że dar ich będzie stale taką samą otaczany opieką i czcią, z jaką otaczany był w domu oddanych przyjaciół Wyczółkowskiego pp. Szulisławskich. Po zakończeniu uroczystości w gmachu Muzeum Miejskiego udali się uczestnicy zjazdu do Gościeradza, który gościł w swych murach pracownię Leona Wyczółkowskiego w ostatnim okresie twórczości wielkiego artysty, dalej do Koronowa, wreszcie do Wtelna, gdzie na skromnym cmentarzyku parafialnym wśród najuboższych mogiłek znajduje się, zgodnie z jego życzeniem, miejsce wiecznego spoczynku świetnego artysty i wielkiego przyjaciela Bydgoszczy. **(A. B.)**

Ogólnopolski zjazd chemików wydarzeniem w życiu naukowym kraju

WROCŁAW (zg). Niezależnie od wielkiego zjazdu rzemieślników, który w niedzielę zgromadzi we Wrocławiu 12.000 uczestników, odbędzie się również we Wrocławiu w gmachu Politechniki zjazd chemików z całej Polski. Na zjazd ten przybędzie około 800 chemików, wśród których znajdować się będą głośne sławy naukowe. Zjazd ma na celu zapoznanie uczestników z najnowszymi zdobyczami nauki i ze stanem prac badawczych w Polsce. Przewodniczącym komitetu organizacyjnego jest prof. dr Trzebiatowski, profesor chemii nieorganicznej na Uniwersytecie i Politechnice Wrocławskiej.

Zjazd odbywa się pod protektoratem min. Skrzeszewskiego i min. Minca. Zagajenie zjazdu nastąpi w auli Politechniki w niedzielę o godz. 11 przed południem, po czym nastąpi odczyt inauguracyjny prof. Zawadzkiego, profesora technologii nieorganicznej na Politechnice Warszawskiej pt. „Problemy rozwoju badań naukowych oraz nauczania chemii na poziomie akademickim w Polsce". W godzinach popołudniowych odbędzie się odczyt przewodniczącego komisji dla badań atomowych przy ONZ prof. dr. Złotowskiego pt. „Izotopy trwałe i promieniotwórcze w nauce i technice".

Drugiego dnia obrad, niezależnie od odczytów plenarnych będą odbywać się obrady w sekcjach z referatami z prac badawczych. Odczyty na zebraniach plenarnych wygłoszą: prof. dr Wojciech Świętosławski, prof. dr. Osman Achmatowicz, prof. dr Alfons Krause, prof. dr Wacław Leśnieński, prof. dr Stanisław Bretsznajder i prof. dr Aleksander Zmaczyński.

Są to wybitne sławy naukowe, reprezentujące wszystkie ośrodki politechniczne w Polsce.

Na zjazd przybyć ma delegacja chemików z Czechosłowacji. Niestety, zapowiedziany przyjazd znakomitego naukowca prof. dr. Jakuba Parnasa z Moskwy został w ostatniej chwili odwołany z powodu niedyspozycji uczonego.

Zjazd chemików we Wrocławiu stanowić będzie jedno z najdonioślejszych wydarzeń w życiu naukowym Polski i da wszystkim zebranym możność zapoznania się z współczesnym stanem nauki chemii. Również zapowiedziane odczyty są swego rodzaju rewelacją na naszym terenie.

Zmarł wiceminister przemysłu ZSRR

MOSKWA (obsł. wł.).j W Moskwie zmarł w ub. czwartek wiceminister lekkiego przemysłu Siergiej Łukin.

Trygve Lie w Paryżu

PARYŻ (obsł. wł.): Premier Schuman przekazał sekretarzowi generalnemu ONZ, Trygve Lie, który przybył do Paryża celem przygotowania ogólnego zgromadzenia ONZ, zamek w Chaillot jako siedzibę ONZ na czas zgromadzenia ogólnego. Schuman wręczył sekretarzowi generalnemu złoty klucz jako symbol eksterytorialności zamku na czas trwania obrad.

(Najpopularniejsza encyklopedia francuska „Larousse Universel" objaśnia, że Chaillot jest dawniejszą wsią w bezpośrednim sąsiedztwie Paryża, która w r. 1786 została wcielona w obręb stolicy. Poza tym cytuje encyklopedia zwrot „A Chaillot!", który jest wyrażeniem popularnym, znaczącym tyle co „Daj mi spokój! nie nudź mnie!" Nomen — omen... Przyp. Red.)

Śląsk-Kraków 2:1

WIELKIE HAJDUKI. Międzyokręgowe spotkanie piłkarskie o puchar śp. Kałuży, Śląsk — Kraków zakończyło się zwycięstwem Śląska w stosunku 2:1 (0:0). Kraków wystąpił bez Parpana i Kohuta. Bramki dla zwycięzców zdobyli Muskała i Cieślik.

21

Pan grodnik biegał prędko prędziutko w swoich wielkich buciorach z konewkami, poił sałaty i ogórki, rzodkiewki i maliny; gracował zaciekle ścieżki w parku, obcinał i wyrównywał szpalery, porządkował klomby. Gdy znalazł w niedzielę po kościele wolną chwilę, chował się w chaszczach i grał z zapamiętaniem na skrzypcach — sobie, a muzom, a słowikom przysłuchującym się w jaśminowych krzewach. A tymczasem gdzieś tam już grały armaty, już lała się krew ludzka. Myśmy w folwarku nic jeszcze nie wiedzieli. Pewnego popołudnia pędzi do czworaków Gitla. Dzieciaki już się zbiegły, już czekają na łakocie. Ale Gitla biegnie bez kosza, bez chusty; włosy rozpuszczone, w oczach obłęd. Biegnie i krzyczy, krzyczy i płacze i znów biegnie. Zleciały się baby:

— Co ci się stało Gitla — co?

— Och, och, och — i pada i mówić nie może — och mój Judka, mój Judeczka, un już nie żyje, un jest całkiem kaput! Ferfał, ferfał!

Baby w krzyk:

— Co, Judka umarł?

— Oj nie — ale un umrze, un przepadnie, un zginie, un poszedł na wojnę! — i tu dopiero Gitla zaczęła opowiadać przerażonym babom o tej strasznej wojnie, która wybuchła, a na którą zabrali — zabrali — zaciągnęli Judkę, synka-podrabinka.

Że na wojnie zabijają strasznie dużo. Że dla pośpiechu wymyślili maszynkę, która kosi ludzi jak zboże. I że koniec świata, koniec świata! Że ona Gitla oszaleje i zwariuje jak nie wróci Judka z wojny. Rzeczywiście na wpół oszalała wypłakawszy się i wykrzyczawszy przy nowej kazarmie pobiegła z tym samym krzykiem i lamentem do starej, siejąc wszędzie trwogę i przestrach.

Po odejściu Gitli mama się bardzo cieszyła, że tata chorował na gardło i ma przepuklinę i na wojnę nie pójdzie; a ja z Kazikiem zastanawiałem się głęboko nad tą maszynką do koszenia ludzi. Doszliśmy wreszcie do jednego wniosku. Musi to być coś w rodzaju żniwiarki do żyta, ale w takim razie to Judce najwyżej nogi obetnie i Judka wróci. Postanowiliśmy więc przy okazji pocieszyć Gitlę. Na razie przysłuchujemy się co mówią starsi na temat rozpoczętej wojny. Starsi zaś mówią, że wojna długo nie potrwa, że najwyżej dwa, trzy miesiące. O, ci starsi. Jacy oni są przewidujący!

Wieczorem tata po cichu szepce do mamy, że słyszał we dworze, iż z tej wojny może „wybuchnąć Polska" i że ktoś tam o taką wojnę modlił się i lepiej, że ona jest. Myśmy też z Kazikiem mówili, że lepiej, iż ona (to znaczy wojna) jest, na pewno już do szkoły nie pójdziemy. Zawiedliśmy się jednak srodze. Szkoła rozpoczęła się punktualnie o zwykłej porze. Chodzimy już do trzeciej grupy i tabliczkę mnożenia umiałem, nie tylko dwa razy dwa. Nauczyciel raz na lekcji pokazał nam cały nabój karabinowy i opowiadał o bohaterskiej rosyjskiej armii, która bezlitośnie tępi germańców. Poza tym śpiewaliśmy wojenne piosenki i uczyliśmy się wojskowej musztry. Zaistniała jeszcze jedna ważna rzecz.

Kupiła mama na nowy rok kalendarz ścienny, na którym pięknie była wymalowana cała rodzina cara Mikołaja. W szkole uczono nas wszystkich jak należy tytułować i jak się nazywają poszczególni członkowie rodziny carskiej. Były to litanie nieskończenie długie i absolutnie niezrozumiałe. Pokazywano nam również fotografie. Wojna — może ktoś z carskiego dworu przyjechać do Włodzimierza. Jednak to wszystko było niczem w porównaniu z tym kalendarzem. Tu było wszystko w tak bajecznych tęczowych kolorach, cudne i prześliczne. Całymi godzinami potrafiłem klęczeć na szafce (bo nad szafką tata kalendarz zawiesił) przyglądać się tym car-

skim postaciom. Szczególnie upodobałem sobie jedną z córek. Ze szkoły już wiedziałem, że nazywała się ona Tatiana. Jej to poświęcałem tyle czasu i teraz dopiero zauważyłem, że w ogóle dziewczynki (kobiety!) nie są takie wstrętne i nic niewarte, za jakie mieliśmy je dotychczas. Zacząłem się przyglądać pilnie siostrom i dziewczynkom z naszej szkoły. Jednak żadna nie była podobna do carskiej córki. To też po dawnemu szczypałem i ciągnąłem je za warkocze. Oddawały mi zresztą z nawiązką. To mnie jeszcze bardziej utwierdziło w przekonaniu, że ładniejszej dziewczynki jak Tatiana z kalendarza nie ma na całym świecie. Patrzenie na jej portret sprawiało mi ogromną przyjemność. Co tu dużo gadać! Byłem, że się tak wyrażę stylem dorosłych: zakochany. Taka więc moja pierwsza malowana miłość. Miałem wówczas jedenaście lat i był to po prostu zachwyt dziecka nad pięknym obrazkiem. A że dziecko wybrało dziewczynkę jako przedmiot zachwytu — no, mój Boże! kogóż miało wybrać? Brodatego cara Mikołaja? Był tam wymalowany co prawda i następca tronu carskiego, książę Aleksy — też piękny chłopaczek, ale ja wolałem podziwiać jego siostrę taki już jestem. Nie raz mnie matka ściągała z szafki i sprawiała rzetelne lanie za gapienie się i próżniactwo, ale mnie to nie odstraszało i ciągle sterczałem pod kalendarzem.

Na „Dni Torunia"

Kwitnące miasto

Walczące mury — Kupię Ci złotą chryzantemę — Mury śpiewają w Toruniu — W „barwach" Kopernika — Rendez vous z balladą

Toruń, we wrześniu.

Tegoroczne „dni Torunia" (4 do 12 września) stanęły pod znakiem poważnych imprez gospodarczo-propagandowych, o zupełnie nieprzeciętnym znaczeniu i roli. Myślimy w tej chwili o wystawie ogrodniczo-kwiatowej, uruchomionej w hali wystawowej, o wystawie w Domu Pszczelarza (targi miodne), o kiermaszu sztuki użytkowej, reprezentowanej przez Spółdzielnię „Rzut" i wielu innych. Program „dni" zmontowano rzeczowo, z umiarem i tzw. „taktem" (rozmieszczenie i dobór imprez w programie oraz ich finansowa dostępność).

Zupełnie skromnie odważamy się zaznaczyć, że ankieta, podjęta przez „IKP" („Dni Torunia dla wszystkich"), miała możność stać się kryterium w gorącej sprawie upowszechnienia programu i właśnie owej dostępności (tanie bilety, wygodne godziny). Oddajemy pełną sprawiedliwość komitetowi organizacyjnemu „dni" z prezydentem miasta na czele, jak również głównej sprężynie w aparaturze przygotowawczej, nacz. Arkuszewskiemu, który długo jeszcze nie będzie mógł otrzeć czoła i odsapnąć. W tej lokalnej, lecz ważnej batalii wygrano dużo atutów o znaczeniu ogólnopolskim (wystawy, zjazd filatelistów, zjazd wychowanków Gimn. im. M. Kopernika, występy H. Sztompki i Ewy Bandrowskiej-Turskiej, regionalno-artystyczny kiermasz Spółdzielni Artystycznej „Rzut" itd.). Bardzo ważne: pomyślano o lokalach dla turystów, o zakwaterowaniu i tanim wyżywieniu. „Gość w dom — Bóg w dom" — oto zasada naszych „dni". Dużo wesela, dużo dostępnej radości — oto sprawa, której poświęcono wiele uwagi. W tej chwili czekamy rezultatu i wierzymy, że rezultat będzie. Goście przyjadą, obejrzą sobie nasze mury, które są puklerzami historii i mają ten ciepły koloryt wieków. W prawdzie i legendzie lat były to mury walczące i choć w puklerzach są szczerby — duch murów nieugięty trwa ciągle...

Kupię Ci „złotą" chryzantemę... Turysto i Czytelniku... Toruń przed 1939 r. eksportował rocznie kwiatów za 300 tys. zł. W 1947 r. ekspansja cyklamenów, róż i chryzantem objęła prawie 80% rynków krajowych. Róże toruńskie sprzedają zarówno w Krakowie, jak i we Wrocławiu. Te kwiaty pachną nad morzem i są prawie tak popularne jak pierniki. A my powtarzamy ze „wzruszeniem": nasze miasto jest naprawdę kwitnące... Na wystawie w hali kupisz sobie, turysto, tę „złotą" chryzantemę z piosenki, prawdziwszą niż powojenny szlagier... Ma złote, rzeczywiste ciało, wyhodowane pieczołowicie. Kwiaty bowiem oznaczają pracę. Dzięki niej — jeden z placów w Toruniu (plac przy hali wystawowej) należy w tej chwili do najpiękniejszych, najbardziej kwitnących placów w kraju. Musicie go koniecznie zobaczyć...

Toruń jest także miastem zabytków. Ratusz, RDK (dawniej Dwór Artusa), wspaniałe kościoły z pomorską perłą — bazyliką Św. Jana na czele, zamek krzyżacki, tumy, wirydarze, baszty, śpichlerze... Gdy płynęły kiedyś szkuty i tratwy — piosenki flisaków obijały się o te mury, że po dziś dzień drżą śpiewnym refleksem, upojone każdej nocy i każdego dnia. Mury śpiewają w Toruniu. Olbracht, król, który umarł w ratuszu, błądzi rzekomo w muzealnych salach i dotyka umarłą ręką dźwięcznej porcelany. Jest to łagodny przelot ducha przez sprawy toruńskich tradycji. A potem przychodzi pracowity dzień, w którym Toruń pnie się do spraw materialnych, ściślych i wymiernych, pnie się do własnego przemysłu, do rozbudowy młodej wszechnicy (Uniwersytetu Mikołaja Kopernika), do gospodarki w budżecie miasta wydzielonego. Zapach kwiatów umila cyfry, lecz nie potrafi ich przełamać. Cyfry przełamie wola...

Bardzo malutka dziewczynka pisała wypracowanie na temat: „Dlaczego lubię Toruń?" „Lubię Toruń dlatego — napisała — że jest spokojny." A jakiś dziennikarz myślał pewno tak samo, bo stworzył slogan: „miasto emerytów". I chociaż robi się wszystko (przemysł garbarski i elektrotechniczny), by zadymiły kominy — Toruń pozostanie jeszcze długo pomorskim Krakowem, to znaczy spokojnym, kwitnącym miastem ciszy... Należałoby dodać: ciszy i kultury. Uniwersytet, towarzystwa naukowe, poważne placówki kulturalne o zasięgu ogólnopolskim — to potencjał istotny, to rzeczywisty prestige stolicy kulturalnej Pomorza. „Barwy" Kopernika są barwami naszego miasta. Oczy na meritum tej sprawy są szeroko otwarte. Są to świadome, coraz lepiej widzące oczy... Toruń będzie rósł w ten nie przemijający splendor. Splendor nauki i kultury...

Kiedy zbliża się pora wieczorna, a słońce (zwyczajnie) gaśnie — nazywam Toruń miastem uroków. Fala wiślana podmywa beton bulwarów w migotliwej gorączce. Potem księżyc — piernik zafarbuje wodę na przestałe wino. Dlaczego nie słyszę dźwięku dukatów w „Gospodzie pod Fartuszkiem"? Dlaczego nie śpiewają flisacy? Ballada, żywa ballada stanie nad bulwarem z oczami mokrymi od rosy, w mantyli na ramionach, taka nieumierająca dziewczyna, dla której trzeba śpiewać wiersz:

Ballado!
o oczach z cekinów bladych
spłukanych deszczem.
Zapachem cię udręczą
kwiaty w wirydarzach do rana
zakochane...
w balladach i deszczach.

Krystyn.

Warszawa czeka - nie zwlekaj

Złóż dar na SFOS

Z wydarzeń KULTURALNYCH

W Łańcucie, dawnej siedzibie Potockich, odbędzie się we wrześniu br. pięciodniowy, ogólnopolski zjazd konserwatorów R. P., poświęcony zagadnieniom nowoczesnej konserwacji zabytków. W zjeździe wezmą udział, poza konserwatorami - specjalistami technicznymi, wybitni naukowcy dziedzin pokrewnych, jak: historycy, muzeolodzy.

* * *

W pierwszej połowie września na scenach praskich odbędzie się wielki konkurs teatralny, w którym wezmą udział prawie wszystkie teatry Czechosłowacji. Każdy z teatrów wystawi po jednej sztuce. W repertuarze konkursowym przeważają sztuki klasyczne i współczesnych autorów czechosłowackich. Teatr Pracujących ze Źlina wystawia na konkursie sztukę Tadeusza Hołuja pt. „Dom pod Oświęcimem".

* * *

Delegacja Koła Chemików studentów Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w czasie pobytu we Wrocławiu została przyjęta przez córkę wielkiej uczonej p. Irenę Joliot-Curie. W czasie wizyty p. Joliot przyjęła honorowy patronat nad kołem studentów chemików oraz honorowe jego członkostwo.

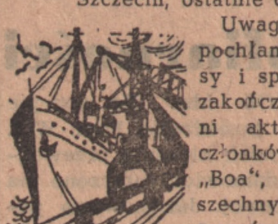
* * *

Redaktor naczelny Radia Węgierskiego Gyorgy Kaldora, który bawił niedawno w Polsce, wydał książkę pt. „Dzisiejsza Polska". W książce tej podzielił się autor wrażeniem ze swej podróży po miastach i ośrodkach przemysłowych Polski. Książka Kaldory jest żywo napisanym reportażem, przeniknietym duchem podziwu dla szybkiego tempa odbudowy zniszczeń wojennych i rozbudowy gospodarczej naszego kraju.

List ze Szczecina

Szczecińska krótkometrażówka

Szczecin, ostatnie dni sierpnia.

Uwagę Szczecina pochłaniają procesy i sport. Ledwie zakończył się ostatni akt rozprawy członków bandy „Boa", a już powszechnym tematem rozmów stały się sylwetki i sprawki kierowników koszalińskiego P. N. Z-tu. Tam rewolwer i kula, tu sabotaż gospodarczy. Dwa oblicza tej samej postawy ludzi ślepych i złych. Sala Wojewódzkiej Rady Narodowej jest przepełniona. Zeznają świadkowie, składają swe orzeczenia biegli — ale to tylko przewód sądowy. Jądro procesu tkwi głębiej: są jeszcze ludzie złej woli, którzy nie chcą i nigdy nie potrafią stać się cząstką społeczeństwa. Te, hamujące ruch mechanizmu kółka muszą być wymienione; zdradza je zgrzyt. Rozpędzone koło przemian zetrze je i połamie. Ci ludzie, usiłujący zatrzymać rwący potok, wydają się mali. To nie są ludzie walki. Ich szkodnictwo naprożno usiłuje przeciwstawić się twórczej pracy. Cóż znaczą ci ludzie, wobec szczecińskiego tramwajarza, zakładającego „8" na Łasztownię, wobec junaków odgruzowujących plac pod wzorową szkołę RTPD, czy wobec szypra wprowadzającego do portu szczecińskiego 500-tną w tym roku barkę!

Wielkie tytuły w gazetach, głoszące o milionowych stratach poniesionych z winy oskarżonych przez koszalińskie rolnictwo, maleją z dnia na dzień — i tak jest dobrze. Wolimy przecież słuchać i mówić o naradzie w Kołobrzegu, która otwiera nowy etap w organizowaniu i usprawnieniu rybołówstwa i przetwórstwa rybnego w okręgu szczecińskim, wolimy czytać o czwartej już krótkomerażówce z życia miastu i portu, wolimy zamiast na rozprawę pójść na „koncert na sportowo". Miało być przecież w tym liście i o sporcie. A jak „szczeciniacy" interesują się sportem, mogą dowodzić dziesiątki telefonów zapytujących wszelkie możliwe instytucje, czy będzie transmisja radiowa meczu Polska—Jugosławia. Transmisji nie było. Dlaczego — nie wiadomo. A powinna być.

Hasłem tych dni jest: dzieci idą do szkoły. Kupuje się podręczniki, zeszyty, ołówki — przypominamy sobie własne przyrzeczenia, że „już w tym roku będziemy bardzo starannie, kaligraficznie pisać wypracowania domowe". Z jakimż nabożeństwem stawialiśmy litery na okładkach zeszytów! Potem — różnie to dalej bywało... Dziś trzeba posługiwać się maszyną do pisania, by mieć pewność, że mnie przeczytają...

Pewność... Trochę niepewności budzi tegoroczny sezon teatralny. Dyr. Rodziewicz chory, jego nadzór nad teatrem szczecińskim jest pod znakiem zapytania. A tymczasem jak zawsze o tej porze bywało głośno o planach i zamiarach, tak teraz cisza — niepokojąca. Ale może to i lepiej, że mniej się mówi, a więcej zrobi, albo, że zacznie się mówić, gdy już będzie o czym. Bo n. p. tyle mówiło się o miejskich dotacjach na cele kulturalne, a gdyby tak zapytać o realizację obietnic?... Może w przyszłym roku budżetowym będzie lepiej. 20 mil. zł przewidziane na kulturę i sztukę to ładna sumka, za którą można zrobić niejedno. Byle tylko zdecydować się na coś, a nie tak jak z teatrem, który najpierw miał być tam, bo nie mógł (w żaden sposób) być tu, gdzie jest, ani tam gdzie stoją mury gmachu teatralnego — po to, by po długich a ciężkich rozważaniach zdecydować (czy aby już ostatecznie?) jednak odbudowę wypalonego poniemieckiego budynku teatralnego. A skoro już ma być teatr, możeby jakoś naprawdę mu pomóc, nie tylko egzekwowaniem podatku od widowisk, ale jakąś stałą sumką. Oczywiście niech się „wykaże", ale niech wie, że nie tylko nie może być, ale i nie będzie, instytucją chodzącą „samopas".

Żeby ktoś zadbał o teatr tak, jak ktoś dba o książkę na Pomorzu! Biblioteka Miejska otrzyma nowych 100 tysięcy książek, Muzeum już tylko 1 mil., stypendyści 700 tysięcy — a kopciuszek? Budżet miasta wzrasta o 42%, niechże wzrośnie o tyleż „atmosfera kulturalna miasta", „Klub 13 Muz" i Klub Literacko - Artystyczny to dwa grzybki w ciężkim barszczu... Sezon „przelotnych ptaków" artystycznych minął, trzeba rozejrzeć się — kto z kim i co — za jakimś planem działalności. Dwa wielkie nazwiska nie zrobią „atmosfery"... A robić można choćby takie koncerty, jak ostatnio na Stadionie Pocztowym. Tylko pamiętać wówczas należy o zachowaniu miary: koncert może być godzinny, ale parodia — nawet sportu — musi być krótka. W przeciwnym wypadku staje się przykra. Sunt denique fines...

A tymczasem o Szczecinie piszą coraz więcej. Piszą Czesi, Słowacy, filmują wspólny port Słowiańszczyzny, cieszą się nim i chwalą. To nakłada nowe obowiązki, którym musimy sprostać.

Dr Koranyi rektorem UMK

Nowomianowany rektor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, J. M. dr K. Koranyi.

Ogólnopolski zjazd czołowego aktywu Stronnictwa Pracy

WARSZAWA (tel. wł.). W dniu 11 bm. odbędzie się w Warszawie posiedzenie plenum Zarządu Główn. Stronnictwa Pracy, a w dniu 12 bm. zjazd czołowego aktywu Stronnictwa z całego kraju przy współudziale plenum Zarządu Głównego, Prezydium Rady Naczelnej, posłów, prezesów i sekretarzy wojewódzkich oraz delegatów Wojew. Rad Gospodarczych przy Stronnictwie Pracy.

Tematem obrad będzie omówienie aktualnej sytuacji międzynarodowej, wewnętrzno - politycznej, sektora drobnotowarowego itp.

List nauczyciela

Współpraca szkoły z domem

Gniezno, we wrześniu

Skończone letnie wczasy szkolne.

Na progu nowego roku stajemy w nowej szkole polskiej. Przebudowanej od podstaw do szczebla średniego, dostosowanej do nowej rzeczywistości i nowych czasów. Wykonanie tej przebudowy spoczywa na trzech zasadniczych czynnikach: rodzinie, szkole i państwie. Szkoła sama temu nie podoła. Domaga się i ma prawo domagać się współpracy i domu i państwa. Jakie wysuwa ku temu racje?

W odniesieniu do domu opiera się na prawie naturalnym rodziców do dziecka. Szkoła bierze swego wychowanka z domu rodzicielskiego lub zastępczego, gdy nie ma rodziców przy życiu. Rodzice przeto mają pierwsze, bo naturalne, prawo do dziecka, a z nim pierwsze prawo do nauczania i wychowania. Nikt temu nie zaprzecza. A jednak brak potrzebnych uzdolnień i kwalifikacyj w tej dziedzinie, nie licząc innych względów, nie pozwala im podjąć się tego na własną rękę. To zrozumiałe! Przynajmniej w skali ogólnej. Stąd rodzice z konieczności zlecają swoje funkcje szkole, aby ta z przekazu ich spełniała powierzone jej zadanie. I tak jest dobrze! Nadto rodzice łożą świadczenia na te cele do skarbu państwa w podatkach pośrednich i bezpośrednich.

Państwo zaś jako czynnik zwierzchni koordynuje całokształt tego problemu przez hierarchię władz, strukturę i aparat szkolnictwa. Czyni to dla dobra rodziców, którym zdejmuje ciężar, dla dobra wychowanka, uwzględniając jego uzdolnienia, dla dobra ogólnej kultury i cywilizacji. Nie czerpie ono wszakże tej władzy samo ze siebie a z upoważnienia obywateli. Państwo korzysta efektywnie z tych uprawnień na całym odcinku szkolnictwa.

A rodzice? Czy poczuwają się do dalszej współpracy ze szkołą? Nie zawsze! A przecież nie mogą oni się od niej uchylać, zaniedbać i lekceważyć. Na tym odcinku szkoła domaga się wkładu współpracy rodziców.

Szkoła domaga się i umożliwia im łączność. Wiąże dom z sobą: przez koła rodzicielskie, patronaty klasowe, konferencje okresowe, uroczystości religijne, narodowe, kulturalne i społeczne, wystawy... Wszystko to jednak mało. Szkoła pragnie więcej. Mianowicie bezpośredniego kontaktu domu z nauczycielem na godzinach przyjęć indywidualnych. Godziny takie wyznacza raz albo dwa w tygodniu każdy nauczyciel. Kierownictwo albo dyrekcja szkoły podaje stałe godziny przyjęć do wiadomości rodziców i uczniów. Przy czym wywiesza plan przyjęć na tablicy ogłoszeń. Nic nie stoi na przeszkodzie, aby z tych godzin celowo i chętnie korzystać.

Przemawia za tym wiele względów. Przytaczam najważniejsze. Rodzice łatwiej wskażą nauczycielowi uzdolnienia swego dziecka. Omówią trudności. Określą temperament, atmosferę i warunki pracy... Nauczyciel z wdzięcznością się odwzajemni. Ostrzeże na czas przed niebezpieczeństwem. Posłuży radą. Poprosi czy nakaże kontrolę pilności i zadanego materiału. W wielu wypadkach odkryje i wyznaczy właściwą drogę życia... Praktyka wykazała owocność tego rodzaju współpracy. Przeciwnie, jak często stają się gorzkie zaniedbania! Ujawnią się za późno! Przy końcu roku!

Na progu nowego roku ustalmy sobie wzajemny zakres praw i obowiązków. Wy, rodzice! My, wychowawcy! Ustalmy w perspektywie całego roku. Trzymajmy się ich konsekwentnie. Nie będzie wzajemnych żalów, pretensyj, a może tragedii! Nie będzie daremnej straty czasu, pieniędzy i pracy. Nie mamy ich za wiele.

Szkoła wyciąga rękę i przypomina. Domaga się i ma prawo do wzajemnej współpracy. Zwłaszcza w tej chwili, gdy dokonuje przebudowy wysiłkiem wspólnym dla dobra przyszłych pokoleń.

Wł. Łom.

Kalendarzyk

Sobota, 4 września 1948 r.
Katolicki: Rozalii.
Słowiański: Kręcimira.

BYDGOSZCZ

Oddział miejscowy dla prenumeraty i ogłoszeń: Jagiellońska nr 2 (Pod Arkadami), tel. 24-29.

Dziś „Wieńcowe" w nowym teatrze

(fa). Jak się dowiadujemy, dziś o godz. 13 — na miejscu budowy nowego teatru, przy ul. 20 Stycznia odbędzie się uroczystość wieńcowego.

Odczyt

(a). We wtorek, 7 bm. o godz. 19 pp.: rektor UMK Koranyi i red. Nowicki — wygłoszą w Pom. Domu Sztuki odczyt pt.: „O kongresie wrocławskim".

Ze względu na aktualność tematu, odczyt ściągnie niewątpliwie szerokie rzesze społeczeństwa bydgoskiego.

Wywiesić flagi w dniach 4 i 5 bm.!

(a). W związku z obchodzoną w niedzielę 5 bm. dziewiątą rocznicą „krwawej niedzieli" wzywam ludność miasta Bydgoszczy do żałobnego flagowania miasta flagami opuszczonymi do połowy masztu wzgl. chorągwiami przybranymi kirem.

Flagowanie obowiązuje od godziny 12 dnia 4 bm. do godz. 24 dnia 5. bm.

PREZYDENT m. BYDGOSZCZY

Z życia organizacji bydgoskich

* **Tow. Hodowli Kanarków „Canaria".** Zebranie w niedzielę 5 bm. o g. 16 w lokalu p. B. Janasa przy ul. Śniadeckich 35.

* **Zw. Zaw. Transportowców R. P.** Sekcja Spedycji zebranie miesięczne w niedzielę 5 bm. o godz. 10 w lokalu „Harmonia", Plac Piastowski 17. Przybycie członków obowiązkowe.

* **Zw. Zaw. Prac. Handl. i Biur.** W związku z 9 rocznicą wypadków wrześniowych wszyscy członkowie Związku zbiorą się w sobotę, 4 bm. o g. 19,30 na Starym Rynku, gdzie odbędzie się capstrzyk i apel poległych. W niedzielę o godz. 9 zbiórka wszystkich członków na Starym Rynku wraz ze sztandarami.

* **Zw. Zaw. Prac. Fryzjerskich.** Członkowie Związku biorą udział w uroczystościach żałobnych w sobotę o godz. 19,30 i w niedzielę o godz. 9. Zbiórka na Starym Rynku.

* **Piłkarze SKS „Gwiazda".** Schadzka członków sekcji piłkarskiej w sobotę, 4 bm. o godz. 19 w Domu Drukarza. Obecność obowiązkowa.

* **B. K. S. Polonia.** Dn. 6 bm. o g. 19,30 w Resursie Kupieckiej, zebranie piłkarzy I i II drużyny oraz juniorów. We wtorek o godz. 20 zebranie zarządu klubu. Obecność obowiązkowa.

* **Cech siodlarzy i tapicerów.** Zebranie przypadające na dzień 6 bm. **nie odbędzie się.**

* **Klub Sportowy „SPD"** Zebranie miesięczne dn. 6 bm. o godz. 19 w świetlicy klubu. Obecność obowiązkowa.

Z obrad Wojewódzkiej Rady Narodowej

Pomorze na trzecim miejscu

w ofiarności na cele odbudowy Stolicy

BYDGOSZCZ (dr). Na wstępie wczorajszego posiedzenia Pom. Woj. Rady Narodowej, któremu przewodniczył p. Adamowicz, uczczono na wniosek wicewoj. Jakubowicza pamięć A. Żdanowa 1 minutową ciszą, oraz przyjęto uchwałę, wyrażającą głęboki żal z powodu Jego zgonu.

Po odczytaniu porządku obrad i złożeniu ślubowania przez nowych radnych WRN na wniosek posła Langera wyraziła pełną solidarność w uchwałami Kongresu Intelektualistów we Wrocławiu, apelując jednocześnie do prezydium WRN aby przyczyniła się do spopularyzowania zarówno przemówień jak i uchwał Kongresu.

Sprawę odbudowy Warszawy zreferował naczelnik Komitetu p. Wojciechowski, stwierdzając wzrost ofiarności naszego województwa na odbudowę Warszawy. Pomorze zajmuje pod względem ofiarności trzecie miejsce w skali ogólnokrajowej. W akcji tej prowadzi Bydgoszcz-miasto. Poza tym na specjalne wyróżnienie zasługują: Toruń-miasto, Inowrocław-miasto, Aleksandrów Kuj., Wyrzysk, Inowrocław-powiat i Nowemiasto. Nadwyżki osiągnięte ponad wyznaczoną na województwo kwotę na odbudowę Stolicy, przeznaczone zostaną na odbudowę zniszczonych przez wojnę obiektów na Pomorzu, a przede wszystkim m. Grudziądza, które otrzymało już z nadwyżki 1.541.198 zł na pokrycie kosztów budowy szkoły im. H. Sienkiewicza.

Plenum WRN wyraziło uznanie dla działalności terenowych komitetów odbudowy Warszawy oraz nadzieję, że województwo pomorskie zajmie jeszcze lepszą pozycję w akcji odbudowy Stolicy.

Z kolei p. Rompalski zreferował sprawy komitetów Wystawy Ziem Odzyskanych. WRN postanowiła, że wszystkie Rady terenowe woj. pomorskiego przeznaczą część swoich funduszów kulturalno-oświatowych na umożliwienie wyjazdów na WZO we Wrocławiu szerokim masom robotniczo-chłopskim, oraz młodzieży.

Radca Hanula zreferował następnie gospodarczy plan inwestycyjny na rok 1949, opierający się na dotacjach rządowych i środkach własnych samorządu terytorialnego. Większość kwot przeznaczona jest na odbudowę, szkolnictwo i drogi. Rząd przeznaczył na wojew. pomorskie ponad 481 mil. zł. Kwota ta została podzielona i rozłożona na poszczególne powiaty i miasta. Na odbudowę dróg Pomorza wyznaczono ogółem 63,5 mil. zł łącznie z kredytem na bydgoską i wyrzyską kolejkę powiatową. Na odbudowę mostów przeznaczono 6,5 mil. zł, a na szkolnictwo 50 mil. zł, w tym na szkolnictwo wiejskie 38 mil. zł, na szkoln. zawodowe 15 mil. zł, na szpitalnictwo — w dziale wyposażenia 30,9 mil. zł i odbudowy 34,7 mil. zł (w tym odbudowa szpitala zakaźnego św. Floriana w Bydgoszczy, szpitala w Toruniu-Mokre, Lubawie, Brodnicy, Tucholi, Aleksandrowie, Chełmży itd.). Na Ośrodki Zdrowia przeznaczono 19,1 mil. zł, w tym na szkołę położniczo-pielęgniarską w Bydgoszczy — 2 mil. zł.

Po wolnych wnioskach woj. Kubecki zreferował budżet dodatkowy na r. 1948 Pom. Woj. Zw. Samorz.

Omówieniem poprawy bytu pracowników będących na etacie samorządu wojewódzkiego, zakończono 3-godzinne obrady.

Z Muzeum Miejskiego

Jak donosimy na innym miejscu, w ramach uroczystości 25-lecia Muzem Miejskiego w Bydgoszczy, odbył się uroczysty akt przekazania Muzeum dzieł ś. p. Leona Wyczółkowskiego. Na zdjęciu: jedna z sal wystawowych z obrazami wielkiego artysty-malarza. Foto: IKP

Akt zemsty

czy zwykłe służalstwo?

BYDGOSZCZ (re). Na ławie oskarżonych Wydz. Karnego SO w Bydgoszczy zasiądzie W. Kobylarek, oskarżony o złożenie doniesienia władzom niemieckim.

W czerwcu 1940 r. do policji niemieckiej w Donnenbergu zgłosił się Niemiec Herman Stolpe i oświadczył, że jeden z pracujących u niego Polaków — Wł. Kobylarek, oskarżył swego kolegę Jana Szołdrę o branie udziału w mordowaniu Niemców w Polsce. Szołdrę niezwłocznie aresztowano, a Kobylarka wezwano do złożenia zeznań przed sądem specjalnym. Tu K. oświadczył, że Szołdra mówił mu, iż brał udział w zamordowaniu 12 żołnierzy niemieckich w czasie akcji wrześniowej w okolicy Bydgoszczy. Prokuratura niemiecka jednak w rezultacie sprawę umorzyła, gdyż brak było dowodów winy podejrzanego.

Po powrocie do Polski Kobylarek znalazł się w więzieniu pod zarzutem denuncjacji. Prokurator podkreślił w akcie oskarżenia, że K. kierował się jedynie zemstą. Proces odsłoni niewątpliwie moralne oblicze oskarżonego i ewentualny powód złożenia doniesienia, które kosztować mogło życie Polaka.

Odznaczenie zasłużonych

w dziedzinie stabilizacji życia gospod. na Pomorzu

(fa). W gabinecie wojewody pom. p. Kubeckiego odbyła się skromna uroczystość odznaczenia 9 działaczy zasłużonych na polu stabilizacji życia gospodarczego na Pomorzu.

Odznaczenia przyznane przez Prezydenta RP wręczył woj. Kubecki w obecności wicewoj. Jakubowicza i naczelników wydziałów Urzędu Wojewódzkiego.

Złoty krzyż zasługi (po raz trzeci) otrzymał p. K. Ceceniowski, dyr. Wydz. Rolnictwa i Ref. Roln.

Srebrne krzyże zasługi wręczono pp.: H. Klappie — przewodn. Miejskiej Kom. Cennikowej w Bydgoszczy, Wł. Langemu — ref. Urzędu Wojew., L. Łukaszewskiemu — przewodn. Kom. Cennikowej m. Torunia, St. Maciejewskiemu — przewodn. Wojew. Kom. Cen., A. Malikowskiemu — przewodn. Kom. Cen. m Grudziądza, A. Wojciechowskiemu — nacz. Wydz. Finans. w dziale Roln. i Ref. Rolnych, J. Cukowiczowi — przewodn. Kom. Cen. w Wyrzysku.

Brązowy krzyż zasługi otrzymał p. St. Palmowski — przewodn. Kom. Cen. w Brodnicy.

W imieniu odznaczonych podziękował dyr. Wydz. Roln. i Ref. Rolnych w Bydgoszczy p. Ceceniowski.

Dodatkowa rejestracja kart na mięso

(a). Referat Aprow. przy Starostwie Pow. podaje do wiadomości, iż dodatkowa rejestracja kart zaopatrzenia na mięso świeże odbywać się będzie od dn. 3 do 14 bm.

Rejestrację przeprowadzać będą rzeźnicy: Lubawa, Bydgoszcz, ul. Długa 28, Misiak, Bydgoszcz, Al. 1 Maja 97, Moys, Koronowo, ul. Sobieskiego 2, Siekierkowski, Fordon, ul. Bydgoska 10, Pawłowski, Solec Kuj., Rynek 10.

Po w. w. terminie rejestrować się nie będzie i konsumenci, którzy się nie zarejestrują, będą mogli pobrać artykuły zastępcze.

Pracownicy kin objazdowych

wyruszyli w teren

BYDGOSZCZ (sb). Uwagę mieszkańców miasta zwracał wczoraj barwny pochód kilku ozdobionych flagami i plakatami aut kin objazdowych, które z muzyką objechały główne ulice Bydgoszczy. Byli to pracownicy kin, którzy propagować mają w terenie prowadzoną przez całe społeczeństwo akcję odbudowy Warszawy. Przed wyjazdem pracownicy wzięli udział w specjalnej odprawie. Do wyjeżdżających przemówili zast. dyr. p. Komorowski i przedstawiciel Wojew. Kom. Odbudowy Warszawy p. Wojciechowski, po czym sekr. związku p. Tomczak wręczył im odpowiednie upoważnienia.

Przed wyjazdem auta zatrzymały się na Starym Rynku, gdzie pracownicy zostali sfotografowani na tle wozów z hasłami nawołującymi do wysiłków zmierzających do odbudowy Stolicy.

Co? gdzie? kiedy?

TEATR MIEJSKI. W sobotę 4 bm. teatr nieczynny.

KINA — Pomorzanin: Zielone lata. **Polonia:** Tajemnica wywiadu. **Wolność:** Świat się śmieje. **Orzeł:** Lekkomyślna siostra. **Gryf:** Miasto bezprawia. **Bałtyk:** Piotr I (seria II-ga). **Aktualności:** Program nr 21. **Bagatela:** Siódma zasłona.

DYŻURNY LEKARZ KOLEJOWY: dn. 4 bm. dr Jachołkowski, ul. M. Wierzbickiego 1, tel. 15-14.

POGOTOWIE LEKARZY DENTYSTÓW: W sobotę 4 bm. od godz. 15—17 i w niedzielę 5 bm. od godz. 10—12 pełni dyżur lekarz-dentysta Rajkowski ul. Paderewskiego nr 10.

DYŻURY APTEK. Do 11 bm. dyżury pełnią: Apteka „Piastowska", ul. Śniadeckich 51, tel. 22-42 i apt. „Przy Placu Teatralnym", ul. Marsz. Focha 10, tel. 19-62.

WAŻNIEJSZE TELEFONY — kmdt Miasta M. O. 25-15. Komenda MO 25-16, 25-17, 25-18. Pogotowie Ratunkowe 10-00.

Polskie Radio — Rozgłośnia Pomorska Bydgoszcz–Toruń

Niedziela, 5 września 1948 r.

7,00 Progr. og.-polski. 22,35 — Muzyka taneczna. 23,00 Program og.-polski. 24,00 Zakończenie audycji.

Z całego Pomorza pokrótce

W CZERSKU (pow. Chojnice) w miejscowym kościele parafialnym zorganizowano „święto chorych". Do kościoła przywieziono około 55 chorych, którzy po wysłuchaniu Mszy św. i kazania, obdarowani zostali paczkami żywnościowymi.

NA SZOSIE między Nowem a Zdrojewem samochód fabryki obuwia ze Starogardu wpadł na przydrożne drzewo. Szofer doznał złamania nogi. Powodem katastrofy było pęknięcie dętki.

BUDOWA mostu kolejowego pod Grudziądzem postępuje szybko naprzód. Budowę filarów wykończono w 60-ciu procentach. Dotychczas niewiadomo, kiedy gotowa będzie konstrukcja żelazna, której koszt, nie wliczając transportu i montażu, obliczony jest na 880 mil. zł.

DZIĘKI umieszczeniu wszystkich bezdomnych i nie posiadających rodziny starców — w Domu Opieki nad Dorosłymi, we Włocławku zlikwidowano żebractwo. Zarząd miasta wydaje ponadto co miesiąc szereg zapomóg dla rodzin znajdujących się w wyjątkowej nędzy.

SPORT

Zawisza-Polonia 2:0

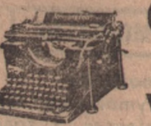
BYDGOSZCZ (tj). Jak już pokrótce donosiliśmy, mecz piłkarski o mistrzostwo A klasy między Zawiszą a Polonią zakończył się zwycięstwem wojskowych w stosunku 2:0. W pierwszej połowie gry przewagę miała drużyna Zawiszy, która była zdecydowanie lepsza w polu, górowała zgraniem i szybkością. Polonia przedstawiała zlepek graczy, kopiących piłkę bez myśli i zrozumienia dla gry zespołowej, graczy powolnych i nie odznaczających się wolą zwycięstwa.

Po przerwie — dzięki kilku przesunięciom — zespół Polonii wyraźnie zyskał, stając się bardziej bojowy. Akcjom jego ataku ton nadawał grający w pierwszej połowie meczu w pomocy Pigłowski, który razem z Burchardtem i Owczarzakiem stanowili jedyną podporę drużyny. Brak wykończenia podbramkowego nie pozwolił jednak polonistom uzyskać nawet honorowej bramki. Wyrażamy przypuszczenie, że Polonia wystąpiła w składzie eksperymentalnym, gdyż zespołowi, który grał z Zawiszą nie możemy rokować większych sukcesów. Odnieśliśmy poza tym wrażenie, że Polonia nie jest do rozgrywek dostatecznie przygotowana psychicznie po załamaniu, które obserwowaliśmy na końcu minionego sezonu.

W drużynie wojskowych, najlepiej wypadła lewa strona ataku. Niezła jest również pomoc, która na tle słabo grającego napadu Polonii wypadła korzystnie. Chociaż jednak pierwszy występ Zawiszy w pomorskiej klasie A zakończył się sukcesem tej drużyny, zwracamy jej uwagę, że o zdobyciu dalszych punktów zadecyduje posiadanie prawdziwych strzelców w ataku, których wojskowym dotychczas wciąż brak.

Powracając do czwartkowego meczu — bramki dla zwycięzców zdobyli Ślósarczyk i Klimowicz. Sędziował p. Nawrocki z Grudziądza, wprowadzając orzeczeniami swoimi nie tylko zamieszanie na boisku, ale również ogólne rozweselenie na widowni.

„ORIENTINE” 07972
znany od 1910 roku, niezawodny i dyskretny w użyciu
Odsiwiacz
F-my „Parfumerie d'Orient” I. Ostrowska i Ska
Łódź, 11 Listopada 14
Żądać w drogeriach i perfumeriach.

CENTRALA MASZYN
przyborów biurowych
wł. Cz. Filipiak
Naprawa: Maszyn do pisania — liczenia i kas rejestracyjnych 08002
Przeróbka: Maszyn do pisania na układ polski.
POZNAŃ, św. Marcina 32 — KUPNO — SPRZEDAŻ

W. Kiciński
mistrz ortopedyczny
Bydgoszcz, Śniadeckich 29 m. 1

Wykonuje:
protezy rąk, nóg, gorsety, pasy ortopedyczne, wkładki pod płaskie stopy oraz bandaże rupturowe 4610

10 000 zł nagrody
za wskazanie poniemieckiej smażarki elektryczno-węglowej wzgl. gazowej, elektrycznych patelni, kuchni, dużej wafelnicy, łyżki 1000 v, czajnika, expressu. Zakupi nagrodę wypłaci Restauracja Rybna, „Satyr”, Toruń, ul. Łazienna 13 (dawny personel zechce zgłosić się do pracy). (08028

WÓZKI DZIECIĘCE
w najlepszym wykonaniu poleca
Wytwórnia
H. Balcerkiewicz i S-ka
BYDGOSZCZ, ul Unii Lubelskiej 7
obok Głównego Dworca 08024

WEŁNĘ OWCZĄ — kupuje i wymienia na włóczki 07985
Bydgoska Przędzalnia Bydgoszcz
Aleje 1 Maja 67, od godziny 8—15, w sobotę od godziny 8—13

ZARZĄD MIEJSKI W GDANSKU
08018 BIURO PPZEDSIĘBIORSTW
sprzeda nową cegłę,
pełna, wymiaru poniemieckiego po cenie zł 3.700 - za tysiąc szt. loco magazyn. Oferty proszę składać pod:
Zarząd Miejski — Wydział Przedsiębiorstw Miejskich
GDAŃSK — NARWIK, Barak Nr 9

2—3 pokoje
na biuro w śródmieściu
za zwrotem kosztów remontu
poszukuje Oddział Polskich Zakładów Zbożowych
Zgłaszać: Wydz. Administracyjny, ul. I-szej Armii W. P. 5
08027

NAJSKUTECZNIEJSZA REKLAMA w IKP

RADIO

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

Niedziela, dnia 5 września 1948 roku.

7.00 Sygnał czasu, pobudka. 7.05 Muzyka poranna. 8.00 Dziennik poranny. 8.15 Przegląd prasy stołecznej. 8.22 Program dnia. 8.32 Muzyka. 9.00 Nabożeństwo z Brzesina. 10.00 Reforma rolna — montaż. 11.00 Uśmiechy wczasw — Darłowo. 11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.04 Poranek symfoniczny: orkiestra symfoniczna Tow. Muzycznego w Bydgoszczy pod dyr. A. Rezlera, K. Serocki — fortepian. 13.30 Łakomczuch — zag. radiowa. 13.40 Niedziela na wsi. 14.45 Wiele hałasu o nic — słuchowisko wg Szekspira. 15.25 Audycja przyszłego tygodnia. 15.30 Muzyka. 15.45 Wiersze Artura Oppmana o Starej Warszawie. 15.55 Muzyka poważna. 16.40 Druty mówią — słuchowisko dla dzieci. 17.00 Mówi Wystawa Ziem Odzyskanych. 17.05 Podwieczorek przy mikrofonie. 18.35 Rozkaz padyszacha — audycja rozrywkowa. 18.55 Koncert z okazji święta lotniczego. 19.58 Europa polskim górnikom. 20.20 Czechosłowacja przemawia do Polski. 20.50 Muzyka. 20.58 Komunikat meteorologiczny. 21.00 Muzyka taneczna — orkiestra pod dyr. Jana Cajmera. 22.25 Przegląd sportowy. 23.00 Ostatnie wiadomości. 23.10 Wiadomości sportowe. 23.20 Program na jutro. 23.30 Muzyka taneczna. 24.00 Zakończenie audycji, hymn.

AUTO-PRZEWÓZ WŁ. DELBOWSKI
Bydgoszcz, Jagiellońska 29
Telefon 32-30 4630
Wykonuje wszelkie przewozy i przeprowadzki

KIT
okienny, miniowy, w dobrych jakościach i gwarantowany poleca
Wytwórnia Kitu
M. ŻUCHOWSKI i S-ka
Sopot Rokossowskiego 11
08016

KIEROWNIKA LABORATORIUM
do fabryki w Nowym Dworze Gdańskim oraz **laborantów** do fabryki w Gdańsku poszukują 07893
Portowe Zakłady Przemysłu Tłuszczowego i Olejarskiego
AMADA-OLEO-UNION — Żuławy
Zgłoszenia osobiste w Wydziale Personalnym, Gdańsk-Letniewo, ul. Załegowa 10.

Wełnę owczą zakupuje i wymienia po cenach najwyższych
„Krosienko“ Fabryka Sukna A. J. Klimunt
BIELSKO 08025
Oddział w Bydgoszczy ul. Dworcowa nr. 47

Malarzy
poszukują 08017
Mikołajewski i Śmigielski
GDYNIA, ul. Świętojańska 65

Barbara Bauerowa
Bławaty i Galanterie
Bydgoszcz, Świętojańska 4
Telefon 10-98 4547

Kawa „HANKA”
o smaku prawdziwej kawy
07461

Lampy naftowe, palniki do lamp, Nr 3, 5, 8 i 11 palniki Kosmos Nr 8 i 10 knoty do lamp
Hurtownia Sprzętów Kuchennych
Ł. Kaniewski i -ka
Poznań, Garbary 38
Tel. 49-03 08000

OBWIESZCZENIE

Zawiadamia się, że na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 lipca br. (Dz. U. R. P. nr 38, poz. 280, § 2 pkt 1 z dnia 17. 8. 1948 r.) osoby fizyczne i prawne prawa prywatnego i publicznego obowiązane są, wszelkie odpadki użytkowe, a to: szmaty, odpadki surowców włókienniczych, makulatura, stłuczka szklana, używane flaszki, słoiki, butle, odpadki wyrobów gumowych, (wszelkiego rodzaju zużyte opony i dętki), odpadki garbarskie, odpadki wyrobów celuloidowych (zużyte filmy, błony fotograficzne i rentgenowskie oraz odpadki z wyrobów galanteryjnych), zużyte płyty gramofonowe, korki i odpadki korka, zużyte żarówki elektryczne oraz, za wyjątkiem znajdujących się w rzeźniach i fabrykach przetworów mięsnych, kości, szczecina i włos koński,

a) będące w ich posiadaniu zaofiarować do zbiórki po cenach ustalonych przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu w terminie

do dnia 15 września 1948 r.,

b) wszelkie odpadki użytkowe powstałe po dniu wejścia w życie rozporządzenia, winny być zgłoszone i zaofiarowane do zbiórki przed upływem miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstały,

c) zabezpieczyć je przed zniszczeniem, do chwili odbioru przez Centralę Odpadków Użytkowych względnie upoważnioną przez nią koncesjonowaną zbiornicę odpadków.

Zgłoszenie o posiadaniu odpadków winno zawierać: adres instytucji względnie firmy zgłaszającej, rodzaj odpadków, ilość oraz miejsce przechowania.

Zaofiarowanie uważa się za dopełnione, jeśli nastąpi za pisemnym potwierdzeniem zgłoszenia przez terenowo właściwy Oddział Rejonowy Centrali Odpadków Użytkowych.

Terenowo właściwy dla woj. bydgoskiego jest

ODDZIAŁ REJONOWY CENTRALI ODPADKÓW UŻYTKOWYCH
w Bydgoszczy, ul. Chodkiewicza nr 18, tel. 31-15.

Zgłoszenie to nie dotyczy odpadków użytkowych z gospodarstw domowych, których posiadacze obowiązani są jedynie do składania ich w miejscach na to przeznaczonych na terenie danej posesji lub bloku budynków.

CENTRALA ODPADKÓW UŻYTKOWYCH
Przedsiębiorstwo Państwowe
Łódź, ulica Południowa 44.
08015)

CZAPKI
zawodowe, szkolne i dla wszelkich organizacji kupisz najtaniej w Składzie Fabrycznym
„LECH“ BYDGOSK. WYTWÓRNIA CZAPEK i DASZKÓW
Bydgoszcz, Stary Rynek 16
HURT Tel. nr 37-04 4621 DETAL

poleca 4627
Wytw. Chem. „BAŁTYK“
BYDGOSZCZ, Grodzka 4, tel. 37-13

JASNOWIDZ-PSYCHOGRAFOLOG światowej sławy **SAVATHI** przepowie przyszłość horoskop szczęście doradzi
KRAKÓW 1 - skrytka 339
Nadesłać datę ur. pytania 100 zł zadatku
07960

MEBLE mieszkaniowe i biurowe
po cenach bezkonkurencyjnych
poleca:
Gm. Spółdz. „Sam. Chłopska“ z odp. udz.
w Chmielnie
poczta Chmielno, pow. Kartuzy
województwo Gdańsk
08019

SUPREMA
Wytwórnia Płyt Budowlano-Izolacyjnych B. Bogajewski i Ska. Gniezno, Witkowska 78. (07993

Samochód,
półciężarowy, reklamówka DKW w dobrym stanie sprzedam. — Wiadomość: Firma Wnuk, Inowrocław, Dworcowa 50. (07998

WAŁ
transmisyjny 3 m × 45 mm z łożyskami, tarczami sprzedam.— Kamiński, **Toruń**, Św. Ducha 21. 4606

Lampę
kwarcową (Hahnau), 220 Volt, prąd stały sprzedam. IKP Bydgoszcz, pod „Hahnau“. (4619

Mercedes V 170
Czwórka, — czterodrzwiowy w dobrym stanie, rejestrowany z papierami sprzedam. Bydgoszcz, Sielanka 18, parter. (4623

Dwupiętrowy
dom, składem, ogrodem — 1.700.000. **Willa**, wolnym mieszkaniem 1.500.000, 70 mórg buraczanej ziemi sprzeda Spółdz. „**Pogoń**“, Bydgoszcz, Dworcowa 51/II. (4628

Lokomobilę
parową 10 atm. na kołach F-my Cegielski sprzedam. Bydgoszcz, Dworcowa 106. (08026

Materace
poduszkowe i szpiralowe wszelkich rozmiarów wysyła odwrotnie na zamówienie W. Wrześniewicz, Poznań, Ratajczaka 7, tel. 36-31. (08051

Nowy
dokart na ogumieniu do sprzedania. Wiadomość: Agentura IKP Wąbrzeźno, Wolności 3. 08021

Opel-Blitz,
3 tonowy, stan bardzo dobry, korzystnie sprzedam. Bydgoszcz Jagiellońska 29, tel. 32-30. 4626

KUPNO

Drut nawojowy
w emalii lub bawełnie kupujemy stale Wytwórnia lutownic i dzwonków elektrycznych, Bydgoszcz, Wełniany Rynek 12. 4371

Kupię
przedwojenny Dziennik Ustaw. Posłać listownie rocznik. Kamiński, Warszawa, Radomska 20/15. 08030

Kupię
pianino rejestrowane. — Oferty IKP Bydgoszcz pod „Kupię“. 4600

Gospodarstwo
do 60 mórg kupię. Zniszczone, zadłużone, do 120 mórg, okolica Poznańskie — Pomorze. — Adres: Bydgoszcz, Chłopickiego 6/5. (4634

WOLNE POSADY

Gospodyni
praktyczna potrzebna zaraz. — Wieś Kleczewo—Dwór, poczta Mleczewo, koło Malborka. 08029

Potrzebna
młodsza pomoc domowa, może być sierota. Zgłoszenia zarządca majątku Polaszki, pow. Sztum 08031

Młodzieniec,
ponad lat 16 — inteligentny, uczciwy do prac pomocniczych w aptece może się zgłosić natychmiast. Bydgoszcz, Dworcowa 48. (4616

Pomocnica
lub gosposia uczciwa, — dobrą kuchnią, bez prania potrzebna, bezdzietni. Warunki świetne. — Oferty IKP Bydgoszcz „Majątek“ 4620

Pomoc
domowa z gotowaniem, uczciwa potrzebna. Bydgoszcz, Dworcowa 51/13. (4624

PRACY POSZUKUJĄ

Starsza
gospodarna, znająca szycie poszukuje pracy. IKP — Szczecin „Samotna“. (07881

Absolwentka
liceum administracyjnego poprowadzi kancelarię na majątku ziemskim. Oferty do IKP — Bydgoszcz, znak „Absolwentka“. 08033

Kupiec
samodzielny, przedwojenny poszukuje posady w branży spożywczej, żelaza lub wódczanej. Ostatnio przeszło trzy lata na samodzielnym stanowisku inspektora. Oferty pod „Nr leg. 324“, Chojnice — Pomorze. Poste-restante. (08035

Kupiec
żelaźniak z świadectwami długoletnią praktyką poszukuje posady samodzielnej. Oferty z podaniem warunków do „PAR“, Bydgoszcz, Al. 1 Maja 16 pod „Kupiec“. (07986

ZAMIANY

4 pokoje,
kuchnia, łazienka — Toruń, Bydgoskie Przedm., zamienię na 2 do 3, kuchnia, łazienka w Bydgoszczy. Wiadomości kierować Bydgoszcz, Marcinkowskiego 1, skład hurtowy, tel. 21-84. (4612

POKOJU POSZUKUJĄ

Małżeństwo
bezdzietne poszukuje 2 pokoje, używalność kuchni. IKP — Bydgoszcz „Wypiacalni“. (4588

SPRZEDAŻ

Pracownia
krawatów, koszul i szali Firma **Krawat Polski**, poleca hurtowo koszule, krawaty, szale w najnowszych wzorach. Ceny najprzystępniejsze. Łódź, Piotrkowska 136, tel. 137-07. (08055

WYTWÓRNIA TOREB
damskich i walizek Zygmunt Karon, Łódź, ul. Piotrkowska 115 Wysyłamy za zaliczeniem. (07858

Samochód
½ ton. sprzeda, godz. 16 — 20. Bydgoszcz, Warmińskiego 2. 4617

Motor
na gaz ssany o sile 35 K. M z całkowitym urządzeniem sprzedam. Wiadomość: A. Pawłowski, Brześć Kujawski, Młyn Topielec. (4585

SZALE, KRAWATY,
najnowsze wzory — „Włókno“ Łódź, 6-go sierpnia 2. (07767

Domek,
półtora morgi ziemi 390.000,— piętrowy 1.000.000,— trzypiętrowy nowo wybudowany 2.300.000, ogrodnictwo — dom piętrowy 2.700.000,—, gospodarstwa sprzeda „CEPOS“, Bydgoszcz, Dworcowa 9. (07984

NAUKA

Kursy
maszynopisania mgr Smólskiego, koncesjonowane przez Kuratorium. Zapisy codziennie. Bydgoszcz, Aleje 1 Maja 16. (4632

RÓŻNE

Amerykański D. D. Tox
z chorągiewką tępi każde robactwo. Żądać w drogeriach.
4546

Piegi
i żółte plamy usuwa znany krem „Capri" — żądać wszędzie!
08053

POMYSŁY,
projekty, wynalazki nabędę lub sfinansuję. Soszyński — Olszowiec, Łódź, Śródmiejska 22.
08007

Poszukuje
wspólnika (czki) lub wydzierżawię solidnemu (ej) świetnie prosperujący zakład gastronomiczny w województwie Gdańskim, miasto powiatowe. Oferty składać Elbląg „Czytelnik 10".
07995

SZTANDARY
paramenta kościelne
wykonuje najstarsza fachowa firma
K. KĘDZIERSKA
Poznań 07948
Ogrodowa 11
Tel. 96-63 Rok zał. 1914
Nagrodzona na PWK

DZIERŻAWY

Wydzierżawię
natychmiast 30 ha pod Grudziądzem, (autostrada, stacja kolejowa 5 minut), posiadaczowi większego inwentarza. Wiadomość: Górna Grupa, pow. Świecie, Ostrowski Jan. (07999

Fabryka
mydła i proszków, dobrze zaprowadzona w centrum, wydzierżawi. Oferty IKP Bydogszcz pod „Właściciel". (4629

ZGUBY

Zagubiono
dowód na konia, kartę RKU, legitymację S. L. na nazwisko Błaszkiewicz Kazimierz, wieś Rakowo, pow. Rypin. (4625

LOKALE WOLNE

Sklep
obuwia i bławatów do odstąpienia, miasto powiatowe. Oferty IKP Toruń „212". (08023

UNIEWAŻNIENIA

Zgubiono
dokumenty: dowód osobisty, dowód z okupacji, legitymację kupiecką, odpis karty rejestracyjnej nr 001454. papiery handlowe. Wymienione papiery i dowody unieważniam. Ruciński Bronisław, Jabłonowo — Pomorze, Główna 2. (08034

Unieważniam
skradzione legitymacje kolejowe nr 563828, 563829 na nazwiska Bronisława i Halina Kramp, Bydgoszcz, Kościuszki 10. (4615

Unieważniam
zaginione „Poświadczenie stałe" wydane przez Starostwo w Grudziądzu, na nazwisko Jadwiga Podobińska. (4614

Czy dopomogłeś już do odbudowy WARSZAWY?

NAJKORZYSTNIEJSZE ŹRÓDŁA ZAKUPU
w TORUNIU

OGŁOSZENIA do Ilustrowanego Kuriera Polskiego
z miasta TORUNIA i okolicy, przyjmuje codziennie nasza agentura
w Toruniu, ul. Żeglarska nr 27 — telefon nr 908
od godz. 7 do 13-tej — w niedzielę od godz. 7 do 9-tej
Agentura przyjmuje również zamówienia na prenumeratę z odnoszeniem do domu

Drogeria
FOTO-SZADY
TORUŃ 4595
Stary Rynek 35 tel. 608

POMORSKI SYNDYKAT SKÓR
Spółdz. z odp. udz.
TORUŃ, ulica Jęczmienna 29 telefon 390
Centralne Magazyny
ulica Chrobrego 47/49 — telefon 230
4593
Zakupuje wszelkie skóry surowe

FELIKS BIAŁOŻYŃSKI
mistrz mechaniki 4601
Toruń, ul. Chełmińska 1, I p. tel. 620
Specjalny warsztat napraw
wszelkiego rodzaju maszyn biurowych

4605

Kaszarnia
i śrutownia zboża 4591
Eugeniusz Marcinkowski
TORUŃ, ul. Św. Ducha 14
Rolnikom śrut z ich własnego zboża **na poczekaniu**

Perfumy — Kosmetyka
Artyk. drogeryjne, malarskie i gospodarstwa domowego
Drogeria Pod Łabędziem
M. Mazur
TORUŃ, ul. Szeroka 26/28, nr tel. 540 4602

WODY MINERALNE
stołowe, lecznicze i inne produkty zdrojowe poleca
Agentura na okręg Toruń
Państwowe Przedsiębiorstwo
„POLSKIE UZDROWISKA"
TORUŃ, ul. Franciszkańska 4-6
punkty rozsprzedaży we wszystkich drogeriach i aptekach oraz wody mineralne i stołowe w punktach konsumpcyjnych
4596

Przybory i szkło laboratoryjne, artykuły sanitarne, meble lekarskie, fotele dentystyczne poleca: 4594
Sklep Laboratoryjno-Sanitarny
E. Polcyn i Z. Czendefu
TORUŃ Nowom. Rynek 25

JÓZEF BUDZIAK
TORUŃ, ul. Chełmińska 5
poleca
maszyny biurowe, sprzęt radiowy oraz rowery i części rowerowe
4589

Kosmetyka, artykuły gospodarcze i malarskie
Drogeria
Edward Garstecki
dawn. T. Skrzypczak 4597
TORUŃ, ulica Żeglarska 18

JAWORSKA i Ska
TORUŃ
Nowy Rynek nr 7
hurtowa sprzedaż drobnej galanterii 4603
guziki, grzebienie, nici, wsuwki, lakówki, klamry, bawełniczki itp.

Wytwórnia artykułów mydlarskich „LUX"
L. SAWICKI i S-ka, Toruń, ulica Lubicka 17/21
KUPUJE
sodę oczyszczaną, kaustyczną, tłuszcze techniczne 4599
oraz **wymienia** na proszek mydlany i mydła wysokiej jakości

Janina Fiałowa
TORUŃ, Żeglarska 24
poleca 4604
kołdry watowe, puchowe, kołderki, bieliznę pościelową damską i dziecięcą

Najwyższy czas zamówić
drzewka i krzewy owocowe oraz ozdobne, sadzonki wszelkich kwiatów i roślin doniczkowych oraz
B Y L I N Y
najkorzystniej w firmie
B. HOZAKOWSKI
Gospodarstwo Ogrodnicze
TORUŃ
4598 skrz. pocztowa 1 — Telefon 334
NA ŻYCZENIE SŁUŻYMY SPECJALNĄ OFERTĄ

SPÓŁDZIELNIA PRACY „POGOŃ"
Centrala Bydgoszcz, oddział w Toruniu, ulica Prosta 20 I p.
jest gwarancją bezpieczeństwa Twojego mienia w dzień i w nocy 4592
Powierzajcie Wasz majątek trosce rzetelnych stróżów

Największy nowoczesny
Hotel pod „Orłem"
4590 z wodą bieżącą
TORUŃ, ul. Mostowa 17 tel. 496

Ogłaszajcie się w I. K. P.

OLEJE zagęszczone
POKOST lniany
POKOST syntetyczny
poleca
Wytwórnia Chemiczna
BYDGOSZCZ
Szubińska 3 4542

MATRYMONIALNE

Dolnośląska
Agencja Matrymonialna wysyła prospekty. Załączyć 3 znaczki. DAM, Wrocław 1, skrytka pocztowa 12. (08022

Ładna,
zgrabna, samodzielna pozna młodego, wysokiego, niebrzydkiego wojskowego. Cel matrymonialny, poważny. — Legnica, Poste-restante „N. R." (08032

PANNA,
41, blondynka, gospodarna, religijna, pozna pana do 50, bez nałogów. Oferty „PRASA", — Gdańsk-Wrzeszcz, Barlickiego 15 pod „Gospodarna". (07994

KULTURALNY,
znudzony samotnością, szukam „pokarmu duchowego" przyjaźni milutkiej czarnulki do lat 32, chętnie rzemieślniczki — może być biedna. Mieszkanki okolicy i Łodzi złożą oferty z fotografiami — (zwrot), Łódź, Piotrkowska 133 „PAP", sub „Przeznaczenie 36". (07987

Kawaler,
przemysłowiec prywatny, poślubi pannę lub wdowę posiadającą własną kamienicę lub inne lokale celem założenia popłatnego przemysłu. Mogą być lokale mieszkalne, suteryny z oknami, przybudówki. Miejscowość obojętna. Nie anonimowe oferty pod „4566" IKP Bydgoszcz. (4566

Samotna
po 40, posiadająca nieruchomość, pozna poważnie myślącego pana. Cel matrymonialny. — Oferty IKP — Łódź, „Wrzesień".
08012

Samotna,
po czterdziestce, posiada lokal handlowy, pozna inteligentnego pana z gotówką, cel matrymonialny. IKP — Gdynia „Przyszłość". (08001

Pomorzanka,
panna lat 29, reprezentacyjna, blondynka, urzędniczka, dobrym sercu, szlachetnym charakterze, bogatych walorach, nie dzisiejszych zasad, pragnie tą drogą poznać męża — oferty tylko poważne (fotografia pożądana) — Gdańsk-Wrzeszcz, Wajdeloty 9, „Sierota". (07997

Rozwódka,
wiek średni, własne mieszkanie, braku znajomości pozna pana lub wdowca w celu matrymonialnym. Oferty do IKP Bydgoszcz „4622". (4622

Samotny,
55, bez nałogów poszukuje panią, średnim wieku, szczupłą, — zgrabną, posiadającą małe gospodarstwo lub mały domek. Cel matrymonialny. Włocławek, poste-restante dla „Kazimierza"
4582

Panienkę,
18 — 25-letnią, miłą, dobrze zbudowaną, posag niekonieczny, pozna celem ożenku dwudziestoośmioletni kawaler, wysoki, bez nałogów, na dobrze płatnym stanowisku. Poważne zgłoszenia, fotografia. Biuro ogłoszeń, Wrzeszcz, Wajdeloty 9 pod „Przyszłość". (08020

HUMOR

— Owszem, rama mi się bardzo podoba, ale obraz ma jakiś dziwnie głupi wyraz twarzy.

REDAKCJA I ADMINISTR. Bydgoszcz, Marsz. Focha 20
DZIAŁ OGŁOSZEŃ I PRENUMERATY W BYDGOSZCZY:
ul. Jagiellońska 2 (Pod Arkadami) — Telefon 24-29
Za niedoręczenie pisma spowodowane wyższą siłą nie odpowiadamy — Rękopisów niezamówionych Redakcja nie zwraca. Za dział ogłoszeniowy Red. nie odpowiada.

ODDZIAŁY „ILUSTR. KURIERA POLSKIEGO" W WIELKICH MIASTACH POLSKI
PODODDZIAŁY W WIĘKSZYCH MIASTACH, AGENTURY NA PROWINCJI
DLA POSZCZEGÓLNYCH ZIEM POLSKI ODRĘBNE WYDANIA „IKP".
WYDAWCA: SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA „ZRYW"
BYDGOSZCZ, UL. MARSZ. FOCHA 20 — TEL. 33-41 i 33-42

OGŁOSZENIA: drobne po 25 zł za słowo. Poszukiwanie pracy 15 zł za słowo Minimalna opłata za 10 słów. Tłusty druk 100% drożej.
Ogłoszenia milimetr.: w tekście od 60—145 zł, za tekstem od 25—60 zł, nekrologi od 20—100 zł za 1 mm. Niedziele i święta 30% drożej. Za terminowe zamieszczenie ogłoszeń administracja nie odpowiada.

Czcionki i tłok: Drukarnia Polska Spółdzielni Wydawniczej „ZRYW" w Bydgoszczy, ul. Marsz. Focha 18 — telefon 18-99. E-4815236